

De reprografie

De wet, het collectief recht

Collectieve rechten kunnen enkel collectief beheerd worden door de erkende beheersvennootschappen. Het betreft de reprografie, de thuiskopie, het kabelrecht, het uitleenrecht en de digitale kopie...

Deze rechten zijn bijzonder goed georganiseerd en beschermd door de wet. Het is in concreto onmogelijk dat een uitgever ze in zijn voordeel en ten nadele van « zijn » auteurs « ontvreemd ». Aan de beheersvennootschappen, die ter zake een soort monopoliepositie bekleden, worden in ruil daarvoor een resem wettelijke verplichtingen opgelegd.

De regel is dat het auteursrecht een individueel recht is—dat collectief beheerd kan worden—en dat alvorens men

het werk van een auteur kan gebruiken (zijn artikel bijvoorbeeld), men zijn toestemming nodig heeft.

Maar de regel kent uitzonderingen. Zo bepaalt de wet dat een aantal rechten enkel collectief beheerd kunnen worden via een erkende beheersvennootschap. Er zijn trouwens gevallen waar de voorafgaande toestemming van de auteur niet noodzakelijk is.

Dat is bijvoorbeeld het geval voor de reprografie (fotokopie voor privé-gebruik). Gelukkig. Men kan zich maar moeilijk voorstellen dat elke persoon die van een artikel een fotokopie wenst te nemen voor de voordracht

die zijn zoon houdt op de school, ertoe gehouden is, vooraf, een contract te tekenen met de journalist.

De persoon in kwestie beschikt dus over een « wettelijke licentie » (een bijzondere machtiging, toegekend door de wet en niet door de auteur). Maar als tegenprestatie voor dit « cadeau », deze uitzondering die toegekend wordt aan privé personen, legt de wet hen een aantal verplichtingen op. Zoals een bijdrage betalen aan een organisme die de rechten list...en die op haar beurt de verplichting heeft om de rechthebbenden uit te betalen.

Indien u beschikt over een

fotokopieertoestel

of indien u

fotokopieën

maakt in een copy shop

bijvoorbeeld...

U betaalt dan

enkele centiemen

per kopie voor de

boeken of de

artikels die u

kopieert voor

privé gebruik.

Dat is het

reprografierecht;

het regime van de

« wettelijke

licentie »

reprografierecht

De reprografie

Het dus niet noodzakelijk om over de toestemming van de auteur te beschikken indien men een fotokopie wil maken voor privé gebruik.

Daarentegen moet het recht

op vergoeding van de rechthebbenden gerespecteerd worden.

Dat is de reden waarom de wet bepaalt dat iedereen die een fotokopieertoestel

bezit en eenieder die fotokopieën neemt, een proportionele bijdrage, volgens het aantal kopieën van beschermde werken, moet betalen aan Reprobel.

Reprobel

Wanneer u fotokopieert in de copy shop, betaalt u, waarschijnlijk zonder het te weten, enkele centiemen per kopie dat u maakt van de beschermde werken.

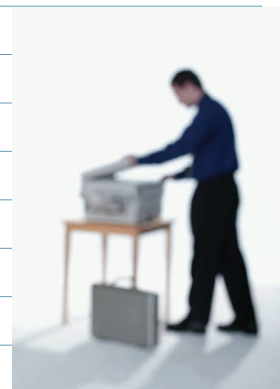
Hetzelfde geldt voor onderne-

mingen, publieke instellingen, zelfstandigen... die over een of meerdere kopieertoestellen beschikken.

Zij moeten elk jaar aan Reprobel aangeven hoeveel fotokopieën van beschermde werken zij ge-

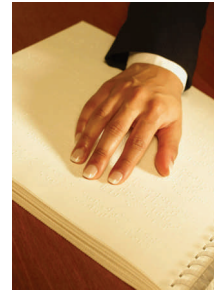
maakt hebben. Vervolgens keren zij aan Reprobel de rechten uit die op hun beurt verdeeld zullen worden onder de rechthebbenden.

Reprobel functioneert sinds 1998.

De Reprografie

Reprobel is een particuliere vennootschap waarvan beheersvennootschappen (zowel auteurs als uitgevers) aandeelhouders zijn, waaronder ook de Jam.

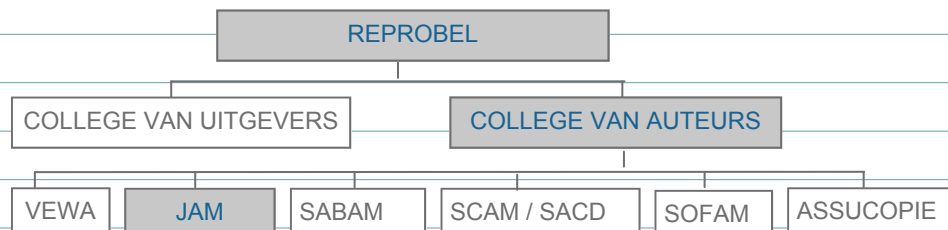
Reprobel bestaat uit 2 colleges. Het college van uitgevers ... krijgt 50% van de geïnde sommen. Het college van auteurs...krijgt de andere 50%.

Te midden van het college van auteurs bevinden zich 6 auteursrechten vennootschappen. Eén keer per jaar onderhandelen ze om een deel van de sommen te krijgen.

Dit door ieder zijn eigen gegevens aan te brengen als argument. Vandaar dat wij u ieder jaar vragen een aangifte van werken in te dienen.

Bijvoorbeeld, in 2003 ontving Reprobel 15 miljoen euro en verdeelde 13,4 miljoen (het verschil werd gebruikt als werkingskosten).

De Jam kreeg 1,3 miljoen, het resterende bedrag werd verdeeld onder de andere beheersvennootschappen.

Verdeling

Hoe komt het geld van Reprobel op de rekening van de auteurs terecht?

Het auteursrecht is een individueel recht. De gevolgen zijn vanzelfsprekend: de verloning is voor iedereen verschillend en is proportioneel aan het gebruik van het werk en niet aan de geleverde inspanning voor de creatie ervan.

Ja maar, hoe kan men het gebruik bepalen?

Hoe kan men het gewicht per auteur vergelijken?

Bij de Jam kent men de gebruiken van het beroep, de gewoontes van het vak, de wensen van de journalisten ... en men probeert deze te verzamelen in een Verdeelreglement dat beschrijft hoe we elk deel per journalist berekenen.

Dit reglement wordt aangepast tijdens de Algemene Vergadering van de leden.

Het wordt dus niet opgelegd. Bij twijfel aan transparantie, dit reglement heeft 2 belangrijke principes:

1. De parameters of anders gezegd de berekeningsregels omschrijven. Dit zijn « de sleutels » en de wiskundige formules waarmee men de verdeling individualiseert.
2. Het regelen van de verdeelprocedures op een publieke en een homogene manier. In het bijzonder wat betreft de aangifte- of betalingstermijn, de plaats van de verkregen sommen, de reserves, de controles, enz.

Men beschikt over 2 Verdeelreglementen. Deze voor de verdeling van de collectieve inningen met een verdeelsleutel en deze voor de verdeling van de individuele inningen Zonder sleutel en in functie van de verkregen som.

In sommige gevallen—wanneer de inning van de rechten globaal of een vast bedrag is - maakt men gebruik van sleutels die het gewicht per journalist bepalen. In functie van zijn statuut en van zijn productie.

Zie ook volgende fiches

Het auteursrecht

Het leenrecht

De rechten van een audiovisueel journalist

Disclaimer : zie <http://www.jam.be>